

Memorandum bij reglementen Raad van Toezicht en Directie

Waarborgfonds voor de Zorgsector

1. Formele inbedding toezicht en verantwoording WfZ

De Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (hierna aangeduid als: 'WfZ') is het garantie-instituut voor intramurale zorginstellingen. Het WfZ is in 1999 formeel opgericht door vier brancheverenigingen van intramurale zorginstellingen. VWS was mede-initiatiefnemer en heeft zowel beleidsmatig als financieel de oprichting van het WfZ mogelijk gemaakt.

Het toezicht op, en de verantwoording door organisaties zijn al geruime tijd belangrijke thema's. Zowel in de marktsector als in (semi-) publieke sectoren zijn codes opgesteld waarin wordt voorgeschreven hoe het toezicht en de verantwoording door organisaties vormgegeven dienen te worden. Binnen het WfZ worden de arrangementen betreffende toezicht en verantwoording met betrekking tot het WfZ periodiek geactualiseerd, in het licht van de vigerende maatschappelijke opvattingen over 'good governance'. Het voorliggende *Memorandum*, het *Reglement Raad van Toezicht WfZ* en het *Directiereglement WfZ* vormen hiervan de neerslag. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het WfZ al méér dan andere stichtingen onderworpen is aan externe regulering van het toezicht en de verantwoording. Hierbij kan onder meer gewezen worden op het volgende:

- In de WfZ-statuten zijn de taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht, de directeur en de onderlinge verhouding tussen Raad en Directeur beschreven. De statuten kunnen slechts worden gewijzigd na goedkeuring door de vier brancheverenigingen en de Minister van VWS.
- Tussen het WfZ en de Minister van VWS is een overeenkomst opgesteld betreffende de uitwisseling van informatie. Dit vloeit voort uit de zekerheidsstructuur van het WfZ en de positie van het Rijk als achtervang daarin. In deze overeenkomst is vastgelegd dat minimaal twee keer per jaar overleg plaatsvindt tussen VWS en WfZ en welke onderwerpen hierbij aan de orde komen.
- Verder is in deze overeenkomst vastgelegd welke besluiten van het WfZ voorafgaande goedkeuring behoeven van de Minister van VWS. Dit geldt onder andere voor benoeming van nieuwe leden in de Raad van Toezicht WfZ, het vaststellen van het Reglement van Deelneming en het vaststellen van de (standaard)leningencontracten.
- Het WfZ belegt zijn financiële middelen volgens een beleggingsstatuut dat bij de oprichting van het WfZ door de Minister van VWS is vastgesteld en niet zonder diens voorafgaande goedkeuring kan worden gewijzigd.

- De financiële vergoeding voor leden van de Raad van Toezicht is bij oprichting vastgesteld door de oprichtende brancheverenigingen en wordt jaarlijks aangepast volgens een indexatie die in de WfZ-statuten is vastgelegd.

De statuten, overeenkomsten en interne reglementen waarin het toezicht en de verantwoording met betrekking tot het WfZ zijn geregeld zijn openbaar, via de website van het WfZ.

2. Doelstellingen en positie WfZ

Het WfZ is opgericht met als belangrijkste doelstelling het bevorderen van de continuïteit van financiering van zorginstellingen, en daarmee van de zorgverlening. Verder heeft het WfZ als doel om de rentekosten voor individuele zorginstellingen en op macroniveau te beperken. Het WfZ opereert in een dynamisch en complex krachtenveld op het snijvlak van de zorgsector, de financiële en bancaire sector en de overheid. Deze positie laat zich weergeven zoals in onderstaande figuur.

Ter verduidelijking kan hierbij het volgende worden opgemerkt:

1. De aanduiding 'de overheid' heeft in dit overzicht betrekking op:
 - De Rijksoverheid als beleidsbepalende instantie, die in hoge mate bepalend is voor de context waarbinnen de directe 'klanten' van het WfZ (de zorginstellingen) hun functie moeten vervullen.
 - De Rijksoverheid in haar positie als achterborg van het WfZ, die om reden van deze financiële betrokkenheid formele rechten en bevoegdheden met betrekking tot het WfZ heeft.
 - De Rijksoverheid in haar hoedanigheid als privaatrechtelijke opdrachtgever van het WfZ met betrekking tot het uitvoeren van het beheer over de Rijksgaranties.
 - De zelfstandige bestuursorganen die namens de Rijksoverheid het gezondheidszorgbeleid uitvoeren.
 - Decentrale overheden (provincies en gemeenten) in hun hoedanigheid als verstrekker van financiële garanties aan zorginstellingen en als rechthebbende met betrekking tot zakelijke zekerheden.
2. De aanduiding 'financiële en bancaire sector' heeft in dit overzicht betrekking op:
 - Banken of andere geldgevers die leningen aan zorginstellingen verstrekken, al dan niet onder garantie van het WfZ.
 - Banken of andere organisaties waarmee het WfZ zakelijke relaties onderhoudt vanwege het beheer van de liquiditeiten en het beleggen van gelden van het WfZ.
 - Banken of andere organisaties waarmee het WfZ zakelijke relaties onderhoudt die samenhangen met de uitvoerende activiteiten van het WfZ.
3. De aanduiding 'zorgsector' heeft in dit overzicht betrekking op:

- De rechtspersonen die deelnemer aan het WfZ zijn.
- De rechtspersonen die potentiële deelnemer aan het WfZ zijn.
- De brancheorganisaties van zorginstellingen in hun hoedanigheid als formele representant van de deelnemers en potentiële deelnemers van het WfZ.
- De brancheorganisaties van zorginstellingen in hun hoedanigheid als statutaire oprichters van het WfZ, die om deze reden formele rechten en bevoegdheden met betrekking tot het WfZ hebben.

3. Bestuurlijke structuur

Het WfZ wordt - zoals vastgelegd in de WfZ-statuten - "bestuurd door een Directie, bestaande uit een of meer natuurlijke personen onder toezicht van een Raad van Toezicht". In de praktijk bestaat de directie uit één persoon, in het navolgende aangeduid als 'Directeur'. De Raad houdt toezicht op het beleid van de Directeur en de algemene gang van zaken in het WfZ.

Om de realisatie van de doelstellingen van het WfZ mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de Directeur kennis heeft van, en in zijn beleidsvoering rekening houdt met, de positie van de onderscheiden 'stakeholders' en de relevante ontwikkelingen op de hiervoor onderscheiden terreinen. Om de toezichthoudende rol van de Raad adequaat invulling te kunnen geven, en de directeur gevraagd en ongevraagd met advies ter zijde te kunnen staan wordt de Raad zodanig samengesteld dat de leden van de Raad samen eveneens beschikken over de vereiste kennis met betrekking tot de positie van de onderscheiden 'stakeholders' en de relevante ontwikkelingen op de hiervoor onderscheiden terreinen.

4. Onafhankelijkheid leden Raad van Toezicht

Uitgangspunt is dat de Raad zodanig wordt samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, de Directeur en welk deelbelang dan ook, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Om elke schijn van ongewenste belangenverstrengeling, belangentegenstelling of aantasting van de onafhankelijkheid te vermijden heeft de Raad specifieke zorgvuldigheidsregels vastgesteld (in het Reglement voor de Raad van Toezicht). In dit verband zijn de volgende kernpunten te noemen:

- Het WfZ is opgericht door de brancheverenigingen van intramurale zorginstellingen en het ministerie van VWS. De Raad van Toezicht kent echter expliciet geen (direct of indirect) geormerkte zetels voor de oprichtende partijen.
- Een lid van de Raad van Toezicht geldt in elk geval als niet-onafhankelijk wanneer het lid (dan wel degene waarmee een gemeenschappelijke huishouding wordt gevoerd) in de drie jaar voorafgaande aan de benoeming werknemer of directeur van het WfZ is

- geweest, of een persoonlijke financiële vergoeding van het WfZ ontvangt (anders dan de vergoeding voor de werkzaamheden als lid van de Raad).
- De Raad stelt de algemene beleidskaders vast voor het WfZ, maar is ten principale niet betrokken bij de besluitvorming over specifieke casuïstiek, waaronder:
 - besluitvorming over toelating of afwijzing van individuele deelnemers
 - periodieke herbeoordelingen van individuele deelnemers en op basis daarvan door het WfZ genomen maatregelen
 - garantieverlening aan individuele deelnemers
 - individuele goedkeuringsverzoeken inzake fusie, splitsing, omzetting van rechtsvorm of statutenwijziging.
 - Omdat, door het bij het voorgaande punt genoemde, de kans op een belangenconflict of ongewenste beeldvorming op voorhand aanzienlijk wordt beperkt, wordt deelname aan de Raad van Toezicht van het WfZ niet onverenigbaar geacht met het gelijktijdig bekleden van een toezichthoudende functie bij een deelnemende zorginstelling, een zorgverzekeraar of een financier. (Bijkomend aspect is dat deze functies relevante en actuele kennis kunnen opleveren die ook voor het functioneren van de Raad van belang is.)
 - Als extra zorgvuldigheidsvereiste geldt hierbij dat leden van de Raad direct moeten aftreden indien (met betrekking tot de zorgorganisatie waaraan zij eventueel als toezichthouder verbonden zijn) sprake is van een 'code rood' kredietwaardigheidsbeoordeling door het WfZ, aanwijzingen conform het RvD, het opleggen van boetes conform het RvD, of andere conflicten of geschillen, waaronder begrepen een beroep bij de Ondernemingskamer.
 - Om elke schijn van ongewenste belangenverstrengeling, belangentegenstelling of aantasting van de onafhankelijkheid te vermijden is een bestuurlijke functie bij een intramurale zorginstelling op het werkterrein van het WfZ, een zorgverzekeraar of een financier op voorhand niet verenigbaar met deelname aan de Raad van Toezicht van het WfZ. Dit geldt ook voor personen die actief zijn in een rol als belangenbehartiger of betaald adviseur op het werkterrein van het WfZ.

5. Algemene zorgvuldigheidsregels

- Op grond van artikel 16 lid 3 sub d van de statuten heeft de Raad "...te allen tijde recht op inzage van alle boeken en bescheiden van het WfZ (...). Dit recht komt ook toe aan elk lid afzonderlijk". Bij het WfZ is tot individuele zorginstellingen herleidbare, deels vertrouwelijke, informatie aanwezig. Effectuering van het formele inzagerecht van individuele leden kan daarom slechts plaatsvinden na expliciete goedkeuring door de Raad als geheel. (Dit is vastgelegd als artikel 6.c.6 van het Reglement Raad van Toezicht.)
- Leden van de Raad treden tussentijds af wanneer naar het oordeel van de Raad sprake is van een zodanige ogenschijnlijke of feitelijke aantasting van het uitgangspunt dat de

leden ten opzichte van elkaar, de Directeur en welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren, dat het adequaat functioneren als lid van de Raad niet langer gewaarborgd is. (Dit is vastgelegd als artikel 6.c.5 van het Reglement Raad van Toezicht.)

- Voor zover leden van de Raad actief zijn als toezichthouder bij een organisatie is het de Directeur niet toegestaan om directe zakelijke relaties met deze organisatie aan te gaan. Met inachtneming van de situatie dat een lid van de Raad van Toezicht van het WfZ eveneens een toezichthoudende rol kan vervullen bij een bank, is in artikel 15 van het Directiereglement hieromtrent de volgende bepaling opgenomen:

"Het is de directeur niet toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de Raad namens het WfZ directe zakelijke transacties of relaties aan te gaan met organisaties die bestuurd worden door, of onder toezicht staan van, personen die participeren in de Raad. Uitgezonderd van deze bepaling zijn de zakelijke relaties die vanzelfsprekend voortvloeien uit het verlenen van garanties op leningen aan zorginstellingen. Ook de zakelijke relaties die voortvloeien uit het beheer van liquiditeiten en het beleggen van gelden op een wijze die het financiële belang van het WfZ dient, en die bovendien tot stand zijn gekomen via onafhankelijke zakelijke bemiddeling en niet via rechtstreekse contacten tussen WfZ en de betreffende financiële organisatie zijn van deze bepaling uitgesloten."